

*Maria Jesus Atxutegi
Gerrikaetxebarria*

*Derio, Bizkaia
(1945)*

Aurkibidea

Biografia

Derioko Arteaga auzokoa bost anai-arrebako familia batean. Ama Sondikakoa zuen eta aita Deriokoa. Derioko eskolara joan zen. Baserrian egiten zuen behar abesbatzeko kide izandako honek.

Zintak

DER-024

- **Proiektua:** Tximintx euskara elkarte
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elkarte, Tximintx
- **Data:** 2011-03-02
- **Iraupena:** 58 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Zubiri, Itsasne

Pasarteak

1. Domeketako erromeria

- **Erref:** DER-024/006
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:05:10. **Bukatu:** 00:06:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Herriko plazan, domeketako erromerian, dantza egiten eta kantatzen ikasi zuten, baina erromeriara joan baino lehen, mezara joan behar zuten eta arratsaldeko lauretan arrosariora.

2. Primeran pasatzen zuten erromerietan

- **Erref:** DER-024/008
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:07:30. **Bukatu:** 00:08:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Zamudioko erromeriatik oinez itzultzen ziren kantatzen. Mutilekin dena erdaraz egiten zen eta neskak nahiko harroputzak ziren beraiekin. Ederto baten pasatzen zuten kalabazak ematen.

3. Mezako giro ona

- **Erref:** DER-024/011
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:11:23. **Bukatu:** 00:12:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Mezan oso ondo pasatzen zuten kantatzen eta honen ostean, parranda handia egiten zuten tabernaz taberna.

4. Lagunekin olgetan

- **Erref:** DER-024/013
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:13:40. **Bukatu:** 00:16:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Neskak sokara edota trukemera olgetan ziren. Musika ez zegoenean, aspertu egiten ziren ez baitzegoen zer egin. Neskak ez ziren tabernetan sartzen. Zineak 7 pezeta balio zuen.

5. Etxean beharrean

- **Erref:** DER-024/015
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:17:36. **Bukatu:** 00:20:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Etxean behar asko egin du (garbitzen, soloan...), baina hortik kanpo ez du lanik egin. Bere ahizpa 14 urterekin hasi zen lan egiten eta hiru mutilak ikasten ibili ziren. Berak zeukan etxeko ardura osoa. Esnea herritik banatzen zuen. Pisu handia eraman behar zuen, hamabi litro esku bakoitzean. Etxekoentzako ere bazkaria prestatzen zuen.

6. Metak egiten

- **Erref:** DER-024/017
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:21:45. **Bukatu:** 00:23:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Metak egiteko gurdian belarra ekartzen zuten, zapaldu, plegatu eta erditik palua sartu.

7. Gaurko beharra eta plaza

- **Erref:** DER-024/018
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:23:00. **Bukatu:** 00:24:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Berarentzako gaurko beharra ez da beharra, soloan lantzen dutena etxekoentzako baita. Berari plazara joatea ez zitzaion gustatzen, auzoko beste batzuei bai eta bere neba Andoniri ere bai.

8. Arropa garbitzen

- **Erref:** DER-024/019
- **Iraupena:** 0:03:56. **Hasi:** 00:24:47. **Bukatu:** 00:28:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Arropa errekan garbitu eta buruan eramaten zuen, egun osoko lana zen. Aurrerago, Sondikatik garbigailu bat ekarri zuten. Astean behin garbitzen zen arropa, ez ziren asko zikintzen.

9. Amerikanoaren autoa

- **Erref:** DER-024/022
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:31:22. **Bukatu:** 00:32:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:

Herrian "seiscientos" bat zegoen, Juan Hilario, amerikanoaren semearena. Medikuak "dos caballos" bat zeukan. Berak Juanen zeloak zituen, behar egiten ez zuelako eta beti dirua zeukalako. Neskak ez ziren tabernetan sartzen.

10. Baserriko ateak zabalik

- **Erref:** DER-024/028
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:38:23. **Bukatu:** 00:41:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Etxean bi txerri hitzen zituzten urtero, beti zeukaten txorizoa eta solomoa. Pernila bi egunez uzten zuten errekan, ez zuen inork osten. Baserrietan ateak zabalik uzten ziren. Ijitoak herritik ibiltzen zirenean, lapurretan ibiltzen ziren.

11. Gabonak

- **Erref:** DER-024/030
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:42:09. **Bukatu:** 00:45:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

Gabonetan familia bakoitzak bere etxean jaten zuen, lehenengo platera azalorea izan ohi zen eta bigarrena, etxeko oilaskoa eta bisigua. Bilbon erositako turroia ere jaten zen. Mezara joaten ziren.

12. Gabon zaharra

- **Erref:** DER-024/031
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:45:18. **Bukatu:** 00:47:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

Gabon zaharrean etxean afaltzen zen . Gero, parrandan irteten ziren. Emakumeek ardo gozoa hartzen zuten, mistela.

13. Elizako kanta

- **Erref:** DER-024/035
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:51:25. **Bukatu:** 00:52:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

Elizako kanta bat abesten du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-03-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com